

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Ekonomická fakulta
Katedra účetnictví a financí

Teze diplomové práce

Analýza hospodaření zemědělského podniku

Vypracovala: Bc. Pavla Koubová
Vedoucí práce: Ing. Radek Zdeněk Ph.D.
České Budějovice
2023

Anotace

Tato diplomová práce je zaměřena na analýzu hospodaření zemědělského podniku. V první části jsou vypočítány provozní ukazatele z rostlinné a živočišné výroby. Z rostlinné výroby se práce zabývá rozbořem produkce pšenice, řepky ozimé a žita ozimého, a to celkovou produkcí a hektarovými výnosy. Ze živočišné výroby bude analyzována průměrná dojivost a počet dojnic. Pro analýzu finančních ukazatelů bylo zvoleno časové období 5 let, tj. od roku 2016 do roku 2020. Byly zvoleny rozdílové a poměrové ukazatele. Poměrové ukazatele byly rozděleny na ukazatele rentability, aktivity, zadluženosti a likvidity. Pro posouzení, zda je firma v úpadku, budou použity bankrotní modely, a to Altmanův model a Gučíkův index, který je zaměřen na zemědělství. Poslední část této diplomové práce obsahuje mezipodnikové srovnání podniků, které bude provedeno na vybraném vzorku podniků bodovou metodou.

Key words: analysis, agriculture, indicators, subsidy

JET Classification:

- G32 Financing Policy, Financial Risk and Risk Management, Capital and Ownership Structure, Value of Firms, Goodwill
- G33 Bankruptcy, Liquidation
- O13 Agriculture, Natural Resources, Energy, Environment, Other Primary Products
- Q1 Agriculture

ÚVOD

Tématem diplomové práce je „Analýza hospodaření zemědělského podniku“.

Zemědělství je jedno z důležitých odvětví hospodářství. Je rozděleno na rostlinnou a živočišnou výrobu. Do rostlinné výroby patří pěstování různých druhů obilovin (např. pšenice, ječmen, žito, oves a kukuřice), olejnin (řepka), cukrové řepy na výrobu cukru, dále také brambor, zeleniny a další. V živočišné výrobě převažuje chov skotu, prasat a drůbeže. Zemědělství je závislé na počasí, které ovlivňuje výstupy podniku. V současném zemědělství vystřídala manuální práci technika a chemie i za cenu negativních vlivů na životní prostředí.

Finanční analýza je důležitá jak pro potřeby podniku, tak i pro okolní prostředí. Okolní prostředí, které zahrnuje věřitele, banky a další, hodnotí, jak se jejich vložený kapitál zhodnocuje nebo zjišťují platební schopnost podniku.

Cílem práce je zhodnotit stav a vývoj finančních a výrobních ukazatelů zemědělského podniku. Dále je také cílem pomocí metod mezipodnikového srovnání určit pozici podniku v rámci výběrového souboru.

Teoretická část je rozdělena na dvě části. První část je zaměřena na zemědělství, je zde popsán, jaký má význam zemědělství a dále jsou zde popsány specifické činnosti, které ovlivňují ekonomiku v zemědělském podniku. Druhá část je konkrétně zaměřena na finanční analýzu. Jsou zde popsány zdroje pro finanční analýzu, metody hodnocení výkonosti zemědělského podniku. Jsou zde vyobrazeny vybrané rozdílové a poměrové ukazatele, které budou následně použité v praktické části. Nakonec jsou uvedeny metody mezipodnikového srovnání.

V praktické části je nejprve popsána stručná charakteristika podniku, ale z důvodu zachování anonymity jsou vybrány jen důležité informace a následně jsou vypočteny hodnoty jednotlivých ukazatelů. Vybrané ukazatele jsou poté použity na mezipodnikové srovnání podniku s vybraným vzorkem a následně jsou výsledky zhodnoceny.

METODIKA

Hlavním cílem této diplomové práce je zhodnotit stav a vývoj finančních a výrobních ukazatelů zemědělského podniku a dále také pomocí metod mezipodnikového srovnání určit pozici podniku v rámci výběrového souboru.

Zdroj dat pro finanční analýzu jsou především účetní výkazy společnosti, zjištěné z jejich výročních zpráv zveřejněných ve Veřejném rejstříku a sbírky listin na portálu justice.cz a interních dokladů společnosti.

V první části budou vypočteny provozní ukazatele z rostlinné a živočišné výroby. Z rostlinné výroby se práce zabývá analýzou produkce žita, pšenice a řepky ozimé, a to celkové produkce a hektarovými výnosy. Ze živočišné výroby bude analyzována průměrná doživost a počet dojnic.

Pro účely analýzy finančních ukazatelů bylo zvoleno časové období 5 let, tedy od roku 2016 do 2020 a byly zvoleny rozdílové a poměrové ukazatele, a to ukazatel čistého pracovního kapitálu, ukazatele rentability, z nichž některé byly očištěny o provozní dotace, dále ukazatele aktivity, zadluženosti a likvidity:

- **rozdílové ukazatele:**

$$\text{ČISTÝ PRACOVNÍ KAPITÁL} = \text{OA} - \text{KZ} = \text{R } 37 - \text{R } 122$$

- **poměrové ukazatele – ukazatele rentability:**

$$\text{RENTABILITA VLASTNÍHO KAPITÁLU (ROE)} = \frac{\text{čistý zisk}}{\text{vlastní kapitál}} = \frac{\text{V } 55}{\text{R } 79}$$

$$\text{RENTABILITA VLOŽENÝCH AKTIV (ROA)} = \frac{\text{EBIT}}{\text{celková aktiva}} = \frac{V 49 + V 43}{R 1}$$

$$\text{RENTABILITA VLOŽENÝCH AKTIV (ROA}_{\text{bez provozních dotací}}) = \frac{\text{EBIT} - \text{provozní dotace}}{\text{celková aktiva}}$$

$$\text{RENTABILITA TRŽEB (ROS)} = \frac{\text{čistý zisk}}{\text{tržby}} = \frac{V 55}{V 1}$$

$$\text{RENTABILITA TRŽEB (ROS}_{\text{bez provozních dotací}}) = \frac{\text{čistý zisk} - \text{provozní dotace}}{\text{tržby}}$$

Ukazatele rentability obsahují také nákladovost. Bude rozebrána celková, provozní a finanční nákladovost. V čitateli se budou měnit pouze provozní a finanční náklady, výnosy zůstanávají stejné. Provozní nákladovost je ještě rozčleněna na výkonovou spotřebu, osobní náklady, které jsou ještě více do detailu rozebrány, a odpisy. Výkonová spotřeba se ještě dělí na spotřebu materiálu a energie a na služby. Nákladovost bude počítána podle vzorce:

$$\text{NÁKLADOVOST} = \frac{\text{náklady}}{\text{výnosy}}$$

Z provozních ukazatelů byla vybrána produktivita práce a technické vybavení práce.

$$\text{PRODUKTIVITA PRÁCE} = \frac{\text{výnosy}}{\text{počet pracovníků}}$$

$$\text{TECHNICKÉ VYBAVENÍ PRÁCE} = \frac{\text{dlouhodobý hmotný majetek}}{\text{počet pracovníků}}$$

- **poměrové ukazatele – ukazatele aktivity:**

$$\text{RYCHLOST OBRATU AKTIV} = \frac{\text{tržby}}{\text{aktiva}} = \frac{V 1}{R 1}$$

$$\text{DOBA OBRATU DLOUHODOBÉHO MAJETKU} = \frac{\text{dlouhodobý hmotný majetek}}{\text{tržby}/360} = \frac{R 14}{V 1/360}$$

$$\text{DOBA OBRATU ZÁSOB} = \frac{\text{zásoby}}{\text{tržby}/360} = \frac{R 38}{V 1/360}$$

$$\text{DOBA OBRATU POHLEDÁVEK} = \frac{\text{pohledávky z obchodních vztahů}}{\text{tržby}/360} = \frac{R 58}{V 1/360}$$

$$\text{DOBA OBRATU ZÁVAZKŮ} = \frac{\text{závazky z obchodních vztahů}}{\text{tržby}/360} = \frac{R 128}{V 1/360}$$

- **poměrové ukazatele – ukazatele zadluženosti:**

$$\text{CELKOVÁ ZADLUŽENOST} = \frac{\text{cizí kapitál}}{\text{celková aktiva}} = \frac{R 100}{R 1}$$

$$\text{KRÁTKODOBÁ ZADLUŽENOST} = \frac{\text{krátkodobé závazky}}{\text{celková aktiva}} = \frac{R 122}{R 1}$$

$$\text{DLOUHODOBÁ ZADLUŽENOST} = \frac{\text{dlouhodobé závazky}}{\text{celková aktiva}} = \frac{R\ 107}{R\ 1}$$

$$\text{ÚROKOVÉ KRYTÍ} = \frac{\text{EBIT}}{\text{nákladové úroky}} = \frac{V\ 49 + V\ 43}{V\ 43}$$

- **poměrové ukazatele – ukazatele likvidity:**

$$\text{BĚŽNÁ LIKVIDITA} = \frac{\text{oběžná aktiva}}{\text{krátkodobé závazky}} = \frac{R\ 37}{R\ 122}$$

$$\text{POHOTOVÁ LIKVIDITA} = \frac{\text{oběžná aktiva} - \text{zásoby}}{\text{krátkodobé závazky}} = \frac{R\ 37 - R\ 38}{R\ 122}$$

$$\text{OKAMŽITÁ LIKVIDITA} = \frac{\text{peněžní prostředky}}{\text{krátkodobé závazky}} = \frac{R\ 71}{R\ 122}$$

Pro zhodnocení, zda je podnik bankrotující budou použity bankrotní modely, a to Altmanův model (Z-skóre) a Gurčikův index, který je zaměřený na zemědělství. Dále byl využit bonitní model Finančního zdraví Programu rozvoje venkova. Metodika toto výpočtu je dostupná na webových stránkách www.szif.cz.

Poslední část této diplomové práce obsahuje mezipodnikové srovnání podniků, které bude provedeno na vzorcích podniků pomocí bodové metody. Vzorky byly vybrány na základě šetření zemědělských podniků. Zvolený podnik má 84 % ANC¹ O a 16 % ANC S, proto výběr podniků je složen z podniků, které mají ANC O > 75 %. Vzorky obsahují 22–33 podniků. Byly vybrány tři ukazatele, a to ROE, produktivita práce a celková zadluženost. ROE nám vyjadřuje výnosnost vloženého kapitálu na zisku, produktivita práce, která nám říká kolik výnosů nám přinese jeden zaměstnanec a celková zadluženost představuje poměr mezi cizím kapitálem a celkovými aktivy. ROE a produktivita práce jsou maximalizační ukazatele, poněvadž chceme, aby tyto ukazatele byly co nejvyšší a celková zadluženost je minimalizační ukazatel. Pro výpočet bodů jednotlivých ukazatelů byly použity vzorce č. 21 a 22. Váhy jednotlivých ukazatelů byly stanoveny pomocí Saatyho matice.

VÝSLEDKY

ROSTLINNÁ A ŽIVOČIŠNÁ VÝROBA

Zemědělské družstvo v letech 2016–2020 pěstovalo z obilovin hlavně pšenici ozimou, řepku ozimou a žito ozimé.

U všech vybraných plodin vybraného podniku byl nejvyšší hektarový výnos v roce 2020. Žito ozimé mělo hektarový výnos 8,45 t/ha, pšenice ozimá 7,72 t/ha a řepka ozimé 4,60 t/ha. Přispělo k tomu zejména dobré počasí, kdy byly letní měsíce oproti přecházejícím letům nadnormální. Dostatečné srážky a přiměřené teploty přispěly k vyšším hektarovým výnosům.

Nejvyšší užitkovost měl podnik v roce 2018, kdy celková užitkovost byla 9 311 l/dojnice, naopak nejnižší hodnotu měl podnik v roce 2016, a to 8 696 l/dojnice.

Nejvyšších tržeb dosahuje živočišná výroba. Je to způsobeno tím, že nosným pilířem tržeb je produkce mléka, kdy se poměr živočišné výroby pohybuje kolem 63 % na celkových tržbách.

¹ oblasti s přírodními omezeními (Areas with Natural Constraints)

FINANČNÍ ANALÝZA

Ukazatele rentability

Tabulka 1: Vývoj ukazatelů rentability v období 2016-2020

Rok	2016	2017	2018	2019	2020
ROE	1,95 %	3,87 %	4,97 %	2,10 %	5,80 %
ROA	1,98 %	3,57 %	4,61 %	2,48 %	5,29 %
ROS	2,90 %	5,52 %	7,35 %	3,18 %	9,04 %

Zdroj: vlastní zpracování

Rentabilita vlastního kapitálu ve sledovaném období kolísala. Nejvyšší hodnotu ukazatele zaznamenáváme v roce 2020, který byl způsoben nejvyšším čistým ziskem, naopak nejnížší hodnotu zaznamenáváme v roce 2016, kdy byl čistý zisk nejmenší.

Nejnižší hodnota **rentability aktiv** je v roce 2016. Je to způsobeno nejnižším čistým ziskem za sledované období. Naopak nejvyšší hodnota je v roce 2020, kdy byl čistý zisk nejvyšší.

Nejvyšší hodnoty **rentability tržeb** jsou v roce 2020 a nejnižší v roce 2016. Nejvyšší propad tohoto ukazatele je v letech 2018-2019, kdy byl zaznamenán propad tržeb za prodej vlastních výrobků, a to z důvodu poklesu tržeb za mléko.

Provozní nákladovost má největší podíl na **celkové nákladovosti**, kdy průměrně dosahovala 94 %. **Provozní nákladovost** se pohybuje v rozmezí 91,01 – 96,62 % a **finanční** v rozmezí 0,71 – 0,82 %. Provozní nákladovost tvoří výkonová spotřeba, osobní náklady, odpisy a ostatní provozní náklady. Největší podíl na provozní nákladovost má výkonová spotřeba, kdy se průměrně pohybuje kolem 55 %. Druhý největší vliv mají osobní náklady, které se průměrně pohybují kolem 25 %. Další vliv na provozní nákladovosti mají odpisy. Výkonová spotřeba zahrnuje spotřebu materiálu a energie a služby. Z grafu je patrné, že větší část výkonové spotřeby tvoří spotřeba materiálu a energie. Průměrně se pohybuje spotřeba materiálu a energie kolem 73 %.

Provozní ukazatele

Tabulka 2: Vývoj provozních ukazatelů v období 2016-2020

	2016	2017	2018	2019	2020
Produktivita práce	2 025	1 862	1 958	1 869	1 853
Technické vybavení práce	2 123	1 928	1 899	1 798	1 917

Zdroj: vlastní zpracování

Nejvyšší **produktivita práce**, byla zaznamenána v roce 2016, kdy činila 2 025 tis. Kč/PEP. Bylo to způsobeno především nižším počtem zaměstnanců. V roce 2017 je patrný větší výkyv tohoto ukazatele kdy hodnota klesla více. Je to způsobné, jak poklesem výnosů, tak i nárůstem počtu zaměstnanců.

Technické vybavení práce vyjadřuje, jaký objem dlouhodobého hmotného majetku připadá na jednoho zaměstnance. Nejvyšší hodnotu zaznamenáváme v roce 2016, kdy připadalo 2 123 tis. Kč dlouhodobého majetku na jednoho zaměstnance. V roce 2017 došlo k nárůstu počtu zaměstnanců o 10 % z 74 na 82.

Ukazatele aktivity

Tabulka 31: Vývoj ukazatelů aktivity v období 2016-2020

Rok	2016	2017	2018	2019	2020
Rychlost obratu aktiv	0,42	0,46	0,46	0,48	0,46
Doba obratu zásob [dny]	187	192	199	204	213
Doba obratu dlouhodobého majetku [dny]	529	482	471	458	486
Doba obratu pohledávek [dny]	54	58	27	25	26
Doba obratu závazků [dny]	56	33	27	23	14

Zdroj: vlastní zpracování

Hodnoty rychlosti obratu aktiv se pohybují kolem hodnoty 0,45 a v porovnání se vzorkem podniků je nepatrně více. Průměrná hodnota rychlosti obratu aktiv ve vzorku je 0,35.

V roce 2016 byla doba **obratu zásob** 187 dnů, ale v roce 2020 hodnota toho ukazatele vzrostla na 213 dnů. Tento trend je tedy rostoucí a prodlužuje se doba obratu. Doba obratu zásob vybraného podniku se ve všech sledovaných letech nacházela nad průměrem vzorku podniků.

V roce 2016 byla **doba obratu dlouhodobého majetku** 529 dnů, v roce 2019, klesla až na 458 dní a v roce 2020 mírně vzrostla na 486 dní. Je to způsobeno především nárůstem dlouhodobého hmotného majetku a také v menší míře nárůstem tržeb. Ve všech sledovaných letech je průměrná doba obratu dlouhodobého majetku vybraného vzorku nad hodnotami zvoleného podniku.

Nejvyšší hodnotu **doby obratu pohledávek** zaznamenáváme v roce 2017, kdy hodnota doby splatnosti pohledávek dosáhla na téměř 58 dní. Poté hodnota tohoto ukazatele klesla na 27 dní. Doba obratu pohledávek ve vzorku má mírně klesající trend.

Z počátku můžeme vidět klesající trend, kdy se **doba obratu závazků** dostala na nejnižší úroveň v roce 2020, a to na 14 dnů. Bylo to způsobeno především poklesem závazků z obchodních vztahů téměř o 50 %. Nejvyšší dobu obratu závazků zaznamenáváme v roce 2016, kdy byla hodnota 56 dnů. V porovnání se vzorkem se nacházíme pod průměrem.

Ukazatele zadluženosti

Tabulka 42: Vývoj ukazatelů zadluženosti v období 2016-2020

Rok	2016	2017	2018	2019	2020
Celková zadluženost	37,07 %	34,68 %	32,00 %	27,65 %	29,00 %
Krátkodobá zadluženost	4,74 %	5,37 %	11,55 %	10,40 %	8,55 %
Dlouhodobá zadluženost	32,33 %	29,31 %	20,45 %	17,25 %	20,45 %
Úrokové krytí	4,33	8,03	10,67	5,62	13,93

Zdroj: vlastní zpracování

Hodnota **celkové zadluženosti** postupem času klesala. Poměrujeme zde hodnoty cizího kapitálu a celkových aktiv. Zatímco v roce 2016 byla hodnota ukazatele 37,07 %, tak v roce 2019 hodnota klesla na 27,65 %. Tento klesající trend byl způsoben poklesem hodnoty cizích zdrojů v letech 2016-2019. V roce 2020 hodnota cizích zdrojů vzrostla o 12 %, což znamenalo mírný nárůst celkové zadluženosti. Zadluženost vybraného podniku je nižší než průměrné hodnoty vybraného vzorku.

Krátkodobá zadluženost do roku 2018 stoupala, a to vlivem narůstání krátkodobých závazků. Nejvyšší hodnota ukazatele byla v roce 2018 a to 11,55 %, kdy krátkodobé závazky byly nejvyšší a to 30 300 tis. Kč. Naopak nejnižší hodnotu zaznamenáváme v roce 2016. Krátkodobá zadluženost podniku je v porovnání se vzorkem podniků nižší než průměr.

Dlouhodobá zadluženost z počátku sledovaného období klesala, až do roku 2019. Nejvyšší dlouhodobá zadluženost byla ve roce 2016, kdy její hodnota byla 33,32 %. V porovnání s průměrem vzorku podniků vidíme, že dlouhodobá zadluženost se do roku 2017 nacházela nad úrovní průměru a následující roky byla pod úrovní.

Nejvyšších hodnot **úrokové krytí** bylo dosaženo v letech 2018 a 2020, kdy byl také nejvyšší zisk. Největší propad můžeme vidět mezi lety 2018 a 2019, kdy hodnota zisku klesla téměř o 53 %. Naopak největší nárůst můžeme vidět hned následující rok, kdy hodnota zisku vzrostla o 61 %. V porovnání s průměrem vzorku je v letech 2017-2020 vyšší, jen v roce 2016 byla hodnota tohoto ukazatele nižší.

Tabulka 5: Vývoj ukazatelů likvidity v období 2016-2020

Rok	2016	2017	2018	2019	2020
Běžná likvidita	7,79	7,12	3,36	3,68	4,38
Pohotovlá likvidita	7,00	6,38	2,94	3,26	3,89
Okamžitá likvidita	0,69	0,40	0,38	0,25	0,15

Zdroj: vlastní zpracování

Nejvyšší hodnota běžné likvidity je 7,79 a to v roce 2016, naopak nejnižší hodnota byla v roce 2018. Tento rok dosáhla hodnota čísla 3,38. Podnik se v doporučených hodnotách (1,5 – 2,5) nenachází, jelikož byla vysoká hodnota oběžných aktiv.

Nejvyšší hodnota pohotovosti likvidity, a to 7,00, byla zaznamenána v roce 2016 a nejnižší 2018. Můžeme zde vidět stejný trend jako u běžné likvidity.

Nejvyšší hodnota okamžité likvidity byla zaznamenána v roce 2016, a to 0,69 a nejnižší hodnota 0,15 v roce 2020, kdy se podnik nenacházel ve stanovené úrovni (nad 0,2).

Bankrotní a bonitní ukazatele

Tabulka 5: Vývoj bankrotních ukazatelů v období 2016-2020

Rok	2016	2017	2018	2019	2020
Z-skore	1,40	1,56	1,65	1,81	1,81
G-index	1,17	1,15	1,36	1,06	1,43

Zdroj: vlastní zpracování

Podle **Altmanova indexu** nemůžeme usoudit, zda podnik spadá do bankrotu nebo je prosperující. Vypočtené hodnoty Altmanova modelu se pohybují v rozmezí 1,4 – 1,8. Stanovené meze 1,2 – 2,9, a tím pádem patří do tzv. šedé zóny, tak se nedá jednoznačně určit, zda je podnik úspěšný, nebo zda je to podnik s finančními problémy

Podnik podle **Gurčikova indexu (G-index)** ve sledovaném období spadá do tzv. „šedé zóny“. Zelená čára označuje hranici, nad kterou je podnik prosperující (nad 1,8) a červená čára značí, kdy podnik spěje k bankrotu (pod – 0,6). Nejnižší hodnoty G-index dosáhl v roce 2019 a nejvyšší hodnoty v roce 2020. Nejnižší hodnota G-indexu je způsobena především 4. ukazatelem (cash flow / pasiva celkem), kdy v roce 2019 byla hodnota cash flow záporná.

Podle metodiky **Finančního zdraví** je zřejmé, že podnik patří ve všech sledovaných letech do kategorie „A“, jelikož bodové ohodnocení bylo vyšší než 22 bodů pro splnění kategorie. Znamená to splnění podmínky finančního zdraví. Průměrný počet bodů za sledované období činí 29.

Dotace

Nejvýznamnější provozní dotací je jednotná platba na plochu – **SAPS**. Tyto částky se pohybují v rozmezí 7 336 – 7 980 tis. Kč ve sledovaném období. Druhou nejvýznamnější položkou je tzv. **Greening**, kdy se částky se pohybuje v rozmezí od 4 127 – 4 431 tis. Kč. Další položkou je platba pro oblast s přírodním nebo zvláštním omezením – **LFA**. V roce 2018 byl nárůst těchto dotací, které je způsobené změnou vymezení oblastí. Do roku 2018 oblasti typu OA a OB zahrnovala přibližně 431 ha půdy. V roce 2018 došlo k přerozdělení těchto oblastí na více typů, a to O1, O2, O3 a S, do kterých spadalo mnohem více hektarů půdy, přibližně 2 315 ha., na které podnik uplatňuje dotace. Poslední využívanou dotací je **AEKO** kdy se částky pohybují kolem 1 200 tis. Kč.

Mezipodnikové srovnání

V roce 2016 umístil na 12. místě, kvůli nízké hodnotě ROE, nižší produktivitě práce a vyšší hodnotě celkové zadluženosti. V roce 2017 umístil na 12. místě s ROE 3,87 %, produktivitou práce 1 862 tis. Kč/PEP a celkovou zadlužeností 34,68 %. V roce 2018 se podnik umístil na 13. místě s ROE 4,97 % a zadlužeností 32 %. V roce 2019 umístil na 14. Tento rok měl podnik ROE 2,10 %, produktivitu práce 1 869 tis. Kč/PEP a celkovou zadluženost 27,65 %. V roce 2020 patřilo podniku 15. místo s ROE 5,80 %, celkovou zadlužeností 29 % a 1 853 tis. Kč/PEP.

Průměrně se podnik ve sledovaném období 2016–2020 pohybuje kolem třináctého místa z porovnávaných podniků. Má relativně malou rentabilitu aktiv, vyšší zadluženost a průměrnou produktivitu práce.

ZÁVĚR

Hlavním cílem této práce bylo zhodnotit vývoj finančních a provozních ukazatelů vybraného zemědělského podniku. Z důvodu zachování anonymity nebylo uváděno jméno zemědělské společnosti. Toto hodnocení bylo provedeno v průběhu pěti let, a to za období 2016-2020.

Nejprve byla hodnocena provozní část. Z rostlinné výroby byly vybrány nejvíce pěstované plodiny, a to pšenice ozimá, řepka ozimá a žito ozimé. Byla rozebrána celková sklizeň společnosti a hektarové výnosy (t/ha). Nejvíce společnost sklízí pšenici ozimou, kdy se sklizeň pohybuje kolem 3 500 t. Co se týče hektarových výnosů, tak nejvyšší výnos mělo žito ozimé v téměř všech letech, kromě roku 2017. Tento rok měla nejvyšší hektarové výnosy pšenice ozimá. V roce 2020 byly nejvyšší hektarové výnosy všech plodin, zejména vlivem počasí, které k tomu přispělo.

Ze živočišné výroby byla hodnocena celková užitkovost a stav dojnic. Celková užitkovost do roku 2018 rostla, kdy dosáhla nejvyšší užitkovosti. Poté hodnota celkové užitkovosti mírně klesala. Počet dojnic společnosti byl ve sledovaném období téměř konstantní. Ve srovnání s průměrem podniků se společnost nacházela nad průměrem u obou ukazatelů.

Dále byly analyzovány tržby z jednotlivých úseků výroby. Největší podíl na tržbách společnosti má živočišná výroba, a to 63 %. Je to způsobeno hlavně produkcí mléka. Menší část tvoří rostlinná výroba a nejmenší část tvoří minijatka.

Další část práce je věnována finanční analýze, kde byly využity rozdílové a poměrové ukazatele. Z rozdílových ukazatelů byl spočítán čistý pracovní kapitál, který dokazuje, že společnost byla likvidní a byla schopná své závazky platit včas.

Poměrové ukazatele zahrnují ukazatele rentability, aktivity, zadluženosti a likvidity. Ukazatele rentability se pohybovaly ve sledovaném období v kladných číslech. Nejvyšších hodnot těchto ukazatelů podnik dosahoval v roce 2020, kdy společnost měla největší zisk. V některých

ukazatelích rentability byl zisk očištěn o provozní dotace a tím se hodnoty do-staly do záporných čísel.

Také byla analyzována celková nákladovost. Největší podíl na celkové nákladovosti tvoří provozní nákladovost téměř 99 %, oproti finanční nákladovosti. Provozní nákladovost byla následně rozložena na jednotlivé složky, kdy největší část tvoří výkonová spotřeba a osobní náklady. V menší míře to byly odpisy a ostatní provozní náklady. Největší část výkonové spotřeby tvoří spotřeba materiálu a energie.

Z ukazatelů aktivity byla nejdelší doba obratu u dlouhodobého majetku, která se pohybovala kolem 485 dnů. V porovnání se vzorkem podniků je tato doba obratu dlouhodobého majetku vybrané společnosti mnohem nižší. Doba obratu zásob se postupem času zvyšovala

a v porovnání se vzorkem byla nad průměrem.

Celková zadluženost se ve sledovaném období snižovala. Ve srovnání s průměrem byla celková zadluženost nižší. Zatímco dlouhodobá zadluženost se pohybovala se stejným trendem jako celková, tak krátkodobá zadluženost do roku 2018 rostla a od roku 2018 začala klesat.

Ukazatele likvidity se nacházejí nad stanovanými doporučenými hodnotami. Podnik sice nemá problém uspokojit své věřitele, ale snižuje tím výnosnost podniku.

Pro zhodnocení, zda je společnost prosperující či nikoli, byly využity dva ukazatele, a to Altmanův model a Gurčíkův index. U obou těchto ukazatelů se dostáváme do tzv. „šedé zóny“, kdy se nedá jednoznačně určit, zda má podnik finanční problémy.

Z vyhodnocení Finančního zdraví podniku získáváme, že podnik spadal do kategorie „A“, která splňuje podmínky finančního zdraví.

Dále byly rozebrány provozní dotace, které společnost čerpá. Nejvýznamnější provozní dotací je jednotná platba na plochu – SAPS, a dále tzv. Greening.

V poslední části bylo provedeno mezipodnikové srovnání. Byla zde využita bodovací metoda a srovnání bylo provedeno pomocí tří ukazatelů, a to ukazatele rentability vlastního kapitálu, produktivity práce a celkové zadluženosti. Váhy jednotlivých ukazatelů byly vypočítány pomocí Saatyho matice. Z mezipodnikové hodnocení se dozvídáme, že se společnost průměrně pohybuje kolem třináctého místa ze všech podniků, díky relativně malé rentabilitě aktiv, vyšší zadluženosti a průměrné produktivitě práce.

Celkově můžeme říct, že si společnost vede dobře. Vykazuje dobré provozní i ekonomické výsledky, nemá problém s platební neschopností a celková zadluženost postupem času klesá.

SEZNAM LITERATURY

Růčková, P. (2019). *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi* (6. aktualizované vydání). Grada Publishing.

Sedláček, J. (2011). *Finanční analýza podniku* (2., aktualiz. vyd). Computer Press.

Plný seznam použité literatury je uveden v textu diplomové práce